

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariola Wojtkiewicz

Sędziowie: SO Zbigniew Ciechanowicz (spr.)

SR del. Katarzyna Longa

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 8 listopada 2013 r. w Szczecinie

sprawy ze skargi A. Z.

przy udziale Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim

o stwierdzenie przewlekłości postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim

w sprawie z powództwa A. Z.

przeciwko M. G.

o zapłatę pod sygn. akt I C 67/12

postanawia :

I. stwierdzić, iż w sprawie I C 67/12 Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim wystąpiło naruszenia prawa powoda A. Z. do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki,

II. przyznać skarżącemu A. Z. od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim kwotę 2 000 (dwóch tysięcy) złotych,

III. oddalić skargę w pozostałej części,

IV. zwrócić skarżącemu A. Z. opłatę od skargi w kwocie 100 (sto) złotych.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 11 września 2013 r. A. Z. wywiódł skargę na przewlekłość postępowania w sprawie I C 67/12, z jego powództwa, przeciwko M. G. o zapłatę. Skarżący wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania, wydania sądowi rejonowemu zalecenie podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności, tj. nadania klauzuli wykonalności wyrokowi z dnia 11 lutego 2013 r. oraz przyznanie mu od Skarbu Państwa kwoty 20 000 zł.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że w dniu 25 lutego 2011 r. złożył w Sądzie Rejonowym w Stargardzie pozew o zapłatę. Sąd prowadził postępowanie bardzo przewlekłe, ustanawiając odległe terminy posiedzeń. W związku z wydaniem i uprawomocnieniem się wyroku powód wystąpił w dniu 22 marca 2013 r. o nadanie klauzuli wykonalności, lecz do dnia sporządzenia skargi, pomimo kilkukrotnych interwencji telefonicznych w sekretariacie sąd, nie nadano klauzuli wykonalności. Powód zaznaczył, iż postępowanie sądu może doprowadzić go do braku możliwości wyegzekwowania zasądzonej należności, gdyż przedsiębiorca w tak długim czasie mógł przestać prowadzić działalność gospodarczą lub wyjechać zagranicę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga była częściowo zasadna.

W pierwszej kolejności wymaga wskazania, iż w rozpatrywanej sprawie zastosowanie znajduje ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2004r., Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.). W myśl bowiem art. 1 ust. 2 tej ustawy przepisy ustawy stosuje się odpowiednio, gdy na skutek działania lub bezczynności sądu albo komornika sądowego doszło do naruszenia prawa strony do przeprowadzenia i zakończenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy egzekucyjnej lub innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Przepis art. 2 ust. 1 ustawy stanowi, że strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia (przewlekłość postępowania). Ponadto z przepisu art. 2 ust. 2 ustawy wynika, że dla stwierdzenia czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Postanowieniem z dnia 12 września 2013 r. zakończono postępowanie klauzulowe zainicjowane wnioskiem powoda z dnia 23 marca 2013 r., lecz w przeddzień wydania postanowienia, tj. w dniu 11 września 2013 r. powód złożył skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim. Fakt wydania postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności bezprzedmiotowym czyni wniosek skarżącego o wydanie zaleceń w trybie art. 12 ust. 3 wyżej wskazanej ustawy bezprzedmiotowym, lecz skarga została w pozostałej części złożona w sposób skuteczny i należało ją rozpoznać (postanowienie SN z dnia 27 lipca 2005 r., III SPP 127/05, PiZS 2005, nr 11, poz. 25).

Uzupełniając stan faktyczny wskazany przez powoda należy wskazać, iż zarządzeniem z dnia 6 marca 2013 r. stwierdzono prawomocność wydanego w dniu 11 lutego 2013 r. wyroku. Zgodnie z zarządzeniem sędziego nastąpiło to w dniu 5 marca 2013 r. (zarządzenie zawiera oczywistą omyłkę pisarską co do daty - 5 luty 2013 r.). Powód wniosek o nadanie klauzuli wykonalności złożył w dniu 22 marca 2013 r. i w tym dniu uiszczył również opłatę sądową od tego wniosku. Wobec faktu, iż w pkt I wyroku z dnia 11 lutego 2013 r. zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 799 zł. ze stosownymi odsetkami „pod warunkiem zwrotu przez powoda pozwanemu telefonu komórkowego marki S. (...) ...” zarządzeniem z dnia 12 kwietnia 2013 r. doręczonym powodowi w dniu 19 kwietnia 2013 r., zobowiązano powoda do przedłożenie dowodu potwierdzającego zwrot aparatu telefonicznego opisanego w treści tytułu egzekucyjnego. Do pisma złożonego przez powoda w dniu 24 kwietnia 2013 r. załączono kopię nadania pozwanemu telefonu komórkowego.

Postanowieniem z dnia 12 września 2013 r. nadano klauzulę wykonalności wyrokowi z dnia 11 lutego 2013 r.

Stosownie do treści art. 781¹ k.p.c., będącym miernikiem terminowości jaki ustawodawca nadał postępowaniom klauzulowym, wniosek o nadanie klauzuli wykonalności sąd rozpoznaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jego złożenia. Termin ten ma charakter instrukcyjny, co jest związane z faktem istnienia szeregu sytuacji proceduralnych uniemożliwiających uczynieniu zadość oczekiwaniu ustawodawcy. Adekwatną tego ilustracją będzie niniejsza sprawa, gdzie oprócz konieczności wezwania powoda do uiszczenia opłaty od wniosku w postępowaniu klauzulowym należało wierzyciela wezwać do wykazania spełnienia warunku umożliwiającego pozytywne rozpoznanie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności. Powód w niniejszej sprawie tym obowiązkom uczynił zadość do dnia 24 kwietnia 2013 r., czyli od tego dnia nie istniały przeszkody uniemożliwiające merytoryczne rozpoznanie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z dnia 22 marca 2007 r. II S 1/07 „przewlekłość postępowania zachodzi, gdy jest ono długotrwałe, prowadzone rozwolekle i trwa

ponad konieczność wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnych do końcowego rozstrzygnięcia, będących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu. Jeśli zwłoka w czynnościach wynika z zachowania strony, uczestników postępowania lub innych organów, na które sąd nie ma wpływu, nie ma naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, o którym mowa w ustawie z dnia 17 czerwca 2004 roku. Innymi słowy to wyrażając, przewlekłość postępowania zachodzi, gdy zwłoka jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy". Z kolei w postanowieniu z dnia 3 kwietnia 2009 r., II OPP 6/09 Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że „stosownie do przepisu art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez i postępowaniu bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.), o nieuzasadnionej zwłoce można mówić wówczas, jeśli postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne do jego zakończenia, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, ale także zachowań stron, a w szczególności strony, która zarzuca przewlekłość postępowania. Ocena ta nie może być oderwana od obowiązku sądu rozpoznawania wszystkich spraw wniesionych do sądu bez nieuzasadnionej zwłoki, przy zachowaniu zasady rozpoznawania spraw według kolejności ich wpływu oraz uwzględnieniu przepisów nakazujących rozpoznawanie niektórych rodzajów spraw w ustawowo określonych terminach".

Powyższe oznacza, że jakkolwiek w głównej mierze Sąd Okręgowy władny był brać pod uwagę okoliczności związane z terminowością podejmowanych przez Sąd Rejonowy działań, to jednocześnie winien jest również uwzględnić całokształt systemu pracy danego sądu, a także aktywność procesową stron, o ile mogło to mieć wpływ na czas trwania postępowania. Fakt, iż postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności zapadło w jeden dzień po złożeniu skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki wskazuje pośrednio na to, iż nie istniały istotne przeszkody uniemożliwiające rozpoznanie złożonego wniosku na przełomie kwietnia i maja 2013 r., gdy tymczasem wniosek powoda rozpoznano po pięciu miesiącach.

Wobec tego stwierdzając brak czynności Sądu Rejonowego we wskazanym okresie na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2004r. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.) orzeczono jak w punkcie I sentencji postanowienia.

Częściowo zasadne było żądanie skarżącego przyznania sum pieniężnych, o których mowa w art. 12 ust. 4 ustawy, które należy traktować jako specyficzną formę zadośćuczynienia. Wymienione świadczenie obejmuje niewymierne straty moralne i dolegliwości związane z przeciągającym się postępowaniem sądowym czy egzekucyjnym. W tym kontekście Sąd Okręgowy uznał, iż kwot 2000 zł. będzie adekwatną, stosownie do wartości przedmiotu sprawy o sygn. akt I C 67/12, rekompensatą dla uczestnika. Stąd orzeczono jak w punkcie II postanowienia, oddalając jednocześnie wniosek o zapłatę sumy pieniężnej w pozostałym zakresie oraz wniosek o zalecenie podjęcie czynności, o czym orzeczono w pkt III.

Wobec częściowego uwzględnienia skargi powoda w punkcie IV postanowienia na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy orzeczono o zwrocie opłaty uiszczonej przez skarżących.